

anden og tredje Haand, synes man, at den Sag maatte ikke have saa meget stor Betydning; saa staar det for en, som at dette: at være sin Afstemning bekendt, er noget, som virker opdragende paa Befolkningen; og det indrømmer jeg selvfølgelig ogsaa, at det gør, men det er nu en Gang en Kendsgerning, at Menneskene ikke ere saa gode, som de burde være, og derfor er der en Masse Mennesker, som ligefrem ikke have Naad til at faa denne Opdragelse, ikke have Naad til at være deres Mening bekendt. Vi, som af egen Erfaring kende, hvad Valgtryk og økonomisk Krig vil sige, og hele den politiske Forsølgelse, som undertiden sættes i Gang — være sig nu fra det ene eller fra det andet Partis Side — finde, at for deres Skyld, der komme til at lide under det, bør absolut hemmelig Afstemning indføres, og jeg tror, at der vil være naaet meget derved, og at det navnlig har sin store Betydning derved, at de Mennesker, som ellers ikke kunne eller tør faa Lov til, i hvert Fald den ene Gang, at sige deres Mening rent ud. Jeg skal derfor paa det bedste anbefale Loven: Jeg har navnlig taget Ordet for at fremhæve, at den højtærede Ordfører ingenlunde har Lov til at henføre de Ansøuelser, der bleve fremsførte af det ærede Medlem for Ansens, som Ansøuelser, der ere almindeligt gældende i det Parti, vi begge tilhøre.

Bemærken: Det er ganske rigtig, hvad den sidste ærede Taler formodede, at jeg ikke her staar som Talsmand paa Partiets Begne; i den Henseende ere vi ligestillede, vort Parti staar fuldstændig frit i denne Sag. Jeg har kun udtalt mig paa egne Begne, skønt jeg ved, at der er adskillige, der dele mit Standpunkt. Jeg tror ikke, at de Herrer ville opnåa det, de tilføjte, ved det foreliggende Lovforslag. Der er saa mange Former, under hvilke en Arbejdsgiver kan afskedige sine Arbejdere uden at behøve at være saa naiv at tilstaa, at det er, fordi man har haft en anden Overbevisning end han, og jeg mener i det hele taget, at vil man virkelig gøre et alvorligt Skridt for at afværge Valgtryk, er der kun den ene holdbare Vej at gaa: at stærke Straffelovens Bestemmelser, saaledes som jeg for antydede. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne sagde herimod, at „Sporene stræmme“, men det forekommer mig, at dette lige saa godt kan vendes mod det foreliggende Lovforslag om hemmelig Afstemning; begge ere forsøgte forgæves tidligere; om det vil lykkes de Herrer at gennemføre deres Sag nu, vil Tiden vise. Jeg har haft mine Betæneligheder, og dem har jeg ikke lagt

Stjul paa. Det glæder mig for saa vidt, at den ærede Ordfører er taknemmelig, fordi jeg har sagt min Mening rent ud, men naar han paa en noget højtidelig Maade gjorde sig til Tolk for de smaa og svage i Samfundet, for dem, der have vanskeligt ved at hævde deres Ansøuelser, vil jeg trøste mig med, at jeg i Spørgsmaalet om hemmelig Afstemning har en trofast allieret i den bekendte Politiker, Oberst Tscherning. Jeg skal citere en Udtalelse af ham i et af hans Breve, hvori han til en Ven taler om sit Haab om, hvilke Frugter den fri Forsatning skal sætte i Tiden. Han slutter da med at sige saaledes: „Om dette skal lykkes og føre til noget godt, heror paa, om den offentlige politiske Moral er stor nok; at udvikle denne maa derfor være alles Formaal. Som væsentlig Middell anser jeg Valghandlingens Offentlighed, og for den vedbliver jeg at udtale mig.“

Ordføreren for Forslagsstillerne (Svend Høgsbro): Jeg forstaaer ikke rigtig, hvad det ærede Medlem mener med dette sidste om Valghandlingens Offentlighed. Det vedrører, saa vidt jeg forstaaer, ikke Afstemningens Hemmelighed. Men selv om Tscherning maatte have udtalt det, som det ærede Medlem lagde ham i Munden eller forudsatte var hans Mening dermed, og han altsaa virkelig skulde have været stemt for offentlig Afstemning og imod hemmelig Afstemning, saa vil jeg dertil sige: Der er løbet meget Vand i Stranden, siden Tscherning levede, og vistnok endnu mere, siden han udtalte dette, og det, at man i vor fri Forsatnings Morgen har haft andre Forestillinger om Menneskenes gode Egenskaber, end dem, vi nu have, er noget, vi ikke blot paa dette Omraade have oplevet. Vi have gjort Erfaringer her i Landet i de senere Aar, som man vistnok den Gang vilde have anset for umulige, og som man den Gang i alt Fald endnu ikke havde gjort. Det er, fordi vi ere belærte af Erfaringen, af Kendsgerningerne, af Virkeligheden og ikke af Ideer, at vi her stemme for Forslaget om hemmelig Afstemning.

Da ikke flere ønskede at udtale sig, sluttedes Forhandlingen.

De under Nr. 1—5 til §§ 41, 43 og 71 stillede Endringsforslag af Udvalget for Lovens sproglige Affattelse (se foran) vedtoges uden Afstemning.